

Vakka-Suomen musiikkiopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunta 30.11.2021

Sisällys

1. JOHDANTO	2
Vakka-Suomen musiikkiopiston arvot.....	2
2. TASA-ARVOLAKI	3
Tasa-arvon toteuttaminen koulutuksessa ja opetuksessa	3
3. YHDENVERTAISUUSLAKI	3
Koulutuksen järjestäjän velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta	4
4. TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUDEN TOTEUTUMISEN TILANNEKARTOITUS	4
Arvio aiempaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteutumisesta.....	5
Oppilasvalinnat.....	6
Opiskelevat oppilaat.....	6
Opetustarjonta ja -järjestelyt.....	7
Toimintaympäristö.....	7
Opintojen arviointi	7
Mahdollisuus opiskeluun varattomuuden sitä estämättä	8
Syrjintä, seksuaalinen häirintä ja sukupuolen perusteella tapahtuva häirintä	8
5. TOIMENPITEET TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMISEKSI	9
6. TOIMENPITEET MAHDOLLISISSA TASA-ARVORIKKOMUSTAPAUKSISSA TAI SYRJINNÄSSÄ	10
7. TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMASTA TIEDOTTAMINEN	10
8. TOIMENPITEITÄ TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI.....	11

kuva:pixabay.com

1. JOHDANTO

Yksilöiden yhdenvertainen oikeus sivistykseen on turvattu Suomen perustuslaissa (731/1999). Erikseen perustuslaki asettaa julkisen vallan velvollisuudeksi sukupuolten tasa-arvon edistämisen yhteiskunnallisessa toiminnassa ja työelämässä. Sivistyspalvelujen merkitys yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämisessä on keskeinen.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on sitouttaa henkilöstö ja opiskelijat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden edistämiseen. Tasa-arvoisessa työ- ja opiskeluympäristössä on kaikilla mahdollisuus työskennellä ja opiskella ilman syrjintää sukupuolen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta velvoittaa oppilaitoksia laatimaan tasa-arvosuunnitelman. Yhdenvertaisuuslaki edellyttää, että oppilaitoksilla pitää olla suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja että oppilaitoksissa tehdään järjestelmällistä tasa-arvotyötä.

Tämä Vakka-Suomen musiikkiopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sisältää opiskelijoihin kohdentuvan osion. Henkilöstöön kohdistuvat osiot ovat Laitilan kaupungin tasa-arvosuunnitelmassa.

Vakka-Suomen musiikkiopiston arvot

Vakka-Suomen musiikkiopiston arvoja ovat yksilöllisyys, yhteisöllisyys, positiivisuus, sitoutuminen ja turvallisuus. Jokainen opiskelija kohdataan yksilönä, ja opiskelijoille annetaan tilaa omaan luovuuteen (yksilöllisyys). Tavoitteena on, että opiskelija kokee elämyksiä ja oivalluksen hetkiä sekä saa iloa musiikin opiskelusta, mikä luo pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja elinikäiselle musiikin harrastamiselle (positiivisuus - sitoutuminen). Toiminnassa otetaan huomioon vahva yhteisöllisyys ja kannustetaan yhdessä tekemiseen. Vakka-Suomen musiikkiopistossa arvostetaan yhteisöllistä toimintaa, joka perustuu luottamukseen, osallisuuteen ja motivaatioon (yhteisöllisyys - turvallisuus - sitoutuminen - yksilöllisyys).

2. TASA-ARVOLAKI

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettuun lakiin (609/1986, muutettu lailla 232/2005) lisättiin vuoden 2005 lain kokonaisuudistuksen yhteydessä säännös oppilaitosten tasa-arvosuunnittelusta. Lakia täydennettiin vuonna 2014. Säännöksen mukaan oppilaitosten on laadittava vuosittain yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden edustajien kanssa oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen tähtäävä tasa-arvosuunnitelma (tasa-arvolain 5a §). Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerralla.

Tasa-arvolaki edellyttää, että tasa-arvosuunnitelma sisältää kartoituksen oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta ja siihen liittyvistä mahdollisista ongelmista. Kartoituksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota tasa-arvon toteutumiseen opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä, opintosuorituksia arvioitaessa sekä toimenpiteisiin, joilla pyritään seksuaalisen häirinnän ja sukupuolen perusteella tapahtuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Tasa-arvon toteuttaminen koulutuksessa ja opetuksessa 5 § (30.12.2014/1329)

Viranomaisten ja koulutuksen järjestäjien sekä muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että tytöillä ja pojilla sekä naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen sekä että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tämän lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen.

3. YHDENVERTAISUUSLAKI

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjällä on oltava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi arvioituaan yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan. Lisäksi lain 6 §:n 3 momentin mukaan opiskelijoilla ja heidän edustajilleen on varattava mahdollisuus tulla kuulluksi edistämistoimenpiteissä.

Koulutuksen järjestäjän velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta 6 § (30.12.2014/1325)

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluksi edistämistoimenpiteistä.

Vakka-Suomen musiikkiopiston yhdenvertaisuuden edistämisen suunnitelma yhdistetään tasa-arvosuunnitelmaan. Suunnitelma laaditaan vähintään joka kolmas vuosi ja sitä laadittaessa kuullaan opiskelijoita ja heidän edustajiaan.

4. TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUDEN TOTEUTUMISEN TILANNEKARTOITUS

Tasa-arvolaki edellyttää, että oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen tähtäävä tasa-arvosuunnitelma sisältää arvion aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteutumisesta.

Yhdenvertaisuuslain mukaisesti oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista omassa toiminnassaan, jonka perusteella on ryh-

dyttävä yhdenvertaisuuden toteuttamisen edistämisen edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laitilan kaupungin oppilaitoksissa oppilaitosten kaikki jäsenet osallistuvat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön ja niiden toteutumista seurataan kyseilyillä vähintään kolmen vuoden välein. Tavoitteet kirjataan oppilaitosten toimintasuunnitelmiin. Kartoituksen tarkoituksena on selvittää oppilaitoksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanne ja tunnistaa mahdolliset ongelmat, jotka vaativat toimenpiteitä sekä arvioida tehtyjen toimenpiteiden tuloksellisuutta.

Tätä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivitystä varten toteutettiin kysely Vakka-Suomen musiikkiopiston perus- ja syventävien opintojen, varhaisiän musiikkikasvatuksen, ulkopuolisille sekä avoimen osaston opiskelijoille ja heidän huoltajilleen. Kysely toteutettiin sähköisenä ajalla 15.-24.10.2021. Vastausprosentti oli 30 %.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivitystyöhön osallistui tiiviimmin musiikkiopiston johtoryhmästä kolme musiikkiopiston opettajaa. Lisäksi kyselyn tuloksia on käyty läpi musiikkiopiston johtoryhmässä ja opettajienkokouksessa.

Arvio aiempaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteutumisesta

Uuden opetussuunnitelman myötä arvioinnin menettelytapoja on kehitetty ja yhdenmukaistettu. Oppilaille ja huoltajille on järjestetty lukuvuosien alussa tapaamisia niin lähi- kuin etätoteutuksin, joissa on ollut mahdollista antaa palautetta. Opetussuunnitelmaa on tarpeen kehittää jatkuvasti. Lukuvuosittain on opettajien kanssa yhdessä arvioitu heidän havainnoistaan opetussuunnitelman päivittämisen tarpeita. Oppilaille on yksilöllisten tarpeiden mukaan pyritty järjestämään tukea opiskeluun. Kannatusyhdistyksen kanssa yhteistyössä on järjestetty opetussuunnitelman ulkopuolista toimintaa, joka on rikastuttanut opintoihin liittyvää toimintaa. Syrjintää, kiusaamiseen sekä seksuaaliseen ja sukupuolen perusteella tapahtuvaan häirintään on nollatoleranssi. Mahdollisiin häiriötilanteisiin on puututtu viipymättä ja asiat on selvitetty tuoreeltaan.

Oppilasvalinnat

Vakka-Suomen musiikkiopiston oppilaat otetaan Suomen perustuslain (731/1999) perusoikeussäätelyn, Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) ja Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunnan hyväksymien Oppilaaksi ottamisen perusteiden mukaisesti yhdenvertaisin valintaperustein.

Vakka-Suomen musiikkiopisto siirtyi keväällä 2017 valitsemaan opiskelijat ilmoittautumisjärjestyksessä. Aiemmin oppilaille järjestettiin valintakokeet.

vuosi	hakijat	hakijoita (aikuinen / tyttö / poika)	hyväksytyt	hyväksytyt (aikuinen / tyttö / poika)
2010	127	4 / 79 / 44	44	2 / 35 / 7
2011	98	4 / 66 / 28	25	2 / 14 / 9
2012	107	4 / 77 / 26	26	1 / 21 / 4
2013	207	4 / 77 / 26	26	1 / 21 / 4
2014	203	4 / 62 / 37	63	3 / 44 / 16
2015	83	11 / 53 / 19	45	3 / 30 / 12
2016	74	7 / 46 / 21	42	3 / 25 / 14
2017	122	14 / 67 / 41	79	5 / 47 / 27
2018	60	6 / 29 / 25	41	0 / 23 / 18
2019	62	9 / 42 / 20	62	9 / 42 / 20
2020	41	4 / 27 / 14	41	4 / 27 / 14
2021	50	3 / 39 / 11	49	2 / 38 / 11

Vuosien 2010-2021 välisenä aikana hakijoiden ja hyväksytyjen tilastot antavat tiedon onnistumisesta eri sukupuolia yhdenvertaisesti kohtelevaksi. Yllä olevan tilastoinnin perusteella voidaan todeta, että oppilasvalintajärjestelmä on erittäin hyvin eri sukupuolta olevia yhdenvertaisesti kohteleva.

Uusien opiskelijoiden hakijamäärä on pienentynyt oleellisesti tarkasteluvälillä 2010-2021. Aikuisten hakijoiden määrä on koko tarkasteluvälillä noin 7 %, tyttöjen noin 73% ja poikien noin 27 % luokkaa.

Opiskelevat oppilaat

Tilastointipäivä	Opiskelijoita yhteensä	tyttöjä/naisia	poikia/miehiä
5.1.2011	336	70 %	30 %
20.9.2017	625	60 %	40 %
20.9.2018	619	60 %	40 %
20.9.2019	672	57 %	43 %
20.9.2020	709	60 %	40 %
20.9.2021	698	58 %	42 %

Vakka-Suomen musiikkiopistossa opiskelevien oppilaiden sukupuoli-jakauma on prosentuaalisesti pysynyt lähes ennallaan. Oppilasmäärä on kasvanut huomattavasti, joka johtuu pääosin varhaisiän musiikkikasvatustoiminnan käynnistymisestä osakaskuntien varhaiskasvatusyksiköissä.

Opetustarjonta ja -järjestelyt

Vakka-Suomen musiikkiopiston opetussuunnitelma määrittelee opetustarjonnan ja -järjestelyt. Opetussuunnitelma mahdollistaa yksilöllisten opetusjärjestelyjen toteuttamisen tarpeiden mukaan.

Syksyllä 2021 toteutetun kyselyn vastausten perusteella musiikkiopisto huomioi hyvin erilaiset oppimistavat ja ottaa hyvin huomioon yksilölliset tarpeet ja odotuksen opetusjärjestelyissä. Parannusehdotuksina esitettiin toimintakulttuurin kehittämistä edelleen.

Toimintaympäristö

Kyselyn 2021 vastausten perusteella Vakka-Suomen musiikkiopisto koetaan erittäin myönteisenä, turvallisenä ja tasa-arvoisena oppilaitokseksi. Turvallisessa opiskeluympäristössä opiskelija kokee kehittyvänsä omana itsenään ja saa kokemuksen osallisuudesta, jossa pystyy kehittämään sosiaalisia taitojaan sekä voi ilmaista tunteitaan. Musiikkiopiston toiminnan koetaan olevan ennustettavaa ja johdonmukaista.

Opintojen arviointi

Vakka-Suomen musiikkiopistossa noudatetaan koulutuksen järjestäjän hyväksymää opetussuunnitelmaa. Opetushallituksen antamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti arvioinnin perusteet on kirjoitettu auki ja arvioinnin perusteet ovat kaikkien tiedossa. Opiskelijoiden arvioinnissa noudatetaan arvioinnin kriteerejä. Kyselyn vastausten perusteella opiskelijat saavat myönteistä ja kannustavaa palautetta.

Mahdollisuus opiskeluun varattomuuden sitä estämättä

Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunnan päätöksen mukaisesti vapaaoppilaspaikka myönnetään hakemuksesta lukukaudeksi kerrallaan oppilaalle, joka/jonka perhe saa toimeentulotukea. Oppilailta, joille vapaaoppilaspaikka on myönnetty, ei peritä lukukausimaksua, soitinvuokraa musiikkiopiston soittimen käytöstä eikä muita musiikkiopiston perimiä opiskeluun välittömästi liittyviä maksuja.

Syrjintä, seksuaalinen häirintä ja sukupuolen perusteella tapahtuva häirintä

Tasa-arvolain 8b §:n mukaan oppilaitoksen on pidettävä kiellettynä syrjintänä, jos henkilö asetetaan opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä, opintosuoritusten arvioinnissa tai oppilaitoksen muussa toiminnassa sukupuolen perusteella muita epäedullisempaan asemaan, taikka muutoin kohdellaan lain 7 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Seksuaalinen häirintä tarkoittaa sanallista sanatonta tai fyysistä luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Kaikki tällaiseen viittaava käyttäytyminen on kiellettyä.

Yhdenvertaisuuslain 8 §:n mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen. Välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi laissa tarkoitettua syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä.

Kyselyn vastausten perusteella musiikkiopistolla ei ole havaittu syrjintää, seksuaalista häirintää tai sukupuolen perusteella tapahtunutta häirintää.

5. TOIMENPITEET TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMISEKSI

Suunnitelma käydään läpi opiskelijoiden edustajien ja kannatusyhdistyksen kanssa. Näiden tuomat kehitysehdotukset otetaan huomioon 1-3 vuoden välein tapahtuvassa suunnitelman päivytyksessä. Kehittämiskohteita valittaessa hyödynnetään oppilaskyselyjä. Myös opettajilta ja oppilailta tulevat kehittämiskohteet otetaan huomioon.

Normitietoisuus: Normitietoisuudella tarkoitetaan tietoisuutta niistä yhteiskunnallisista normeista, jotka ohjaavat esimerkiksi arvostusten ja käsitysten muodostumista. Normitietoisuuden avulla voidaan tehdä näkyväksi ja analysoida tällaisia normeja ja niiden vaikutuksia esimerkiksi yhteiskunnassa, kouluissa tai työpaikoilla. Joskus käytetään myös sanaa normikriittisyys. Opiskelijoiden kanssa käydään musiikkiopiston eri oppitunneilla ikätasoisesti läpi normeja ja keskustellaan niistä kriittisesti. Yhdessä pyritään vähentämään normien mukaista ajattelua.

Yhdenvertaisuus: Kiinnitetään huomiota siihen, että erilaiset lähtökohdat ja erilaiset persoonallisuudet tulevat tasa-arvoisesti kohdelluksi.

Rodullistaminen: Tiedostetaan rodullistamiseen liittyviä käsityksiä ja pyritään välttämään rotuun perustuvia yleistyksiä. Kohdataan jokainen lähtökohtaisesti yksilönä, ei rotunsa edustajana.

Esteettömyys: Vakka-Suomen musiikkiopiston eri opetustilat pyritään pitämään esteettöminä kaikille käyttäjille.

Tuen tarpeet: opiskelija on oikeutettu tarvitsemaansa tukeen riippumatta sukupuolesta tai taustastaan.

Taloudellinen tasa-arvo: Pyritään siihen, että perheen taloudellinen tilanne ei vaikuta saatuun opetukseen tai sosiaalisiin tilanteisiin oppilaitoksessa.

Sukupuolisensitiivisyys: Opetuksessa ja muussa toiminnassa kiinnitetään huomiota siihen, ettei sukupuoleen liittyvää termistöä tai jaottelua käytetä perusteetta. Kiinnitetään erityistä huomiota sukupuoliseen moninaisuuteen ja kohdataan kaikki ensisijaisesti yksilönä, ei jonkin sukupuolen edustajana.

Vihapuheeseen puuttuminen: Vihapuhetta ei sallita. Tähän puututaan aina ja välittömästi. Vihapuhe on viestintää, jolla tahallisesti loukataan, halvennetaan tai uhataan toisia ihmisiä. Suomessa ei ole virallisesti määritelty, mikä on vihapuhetta, eikä vihapuhetta sellaisenaan löydy rikoslaista. Suomi on sitoutunut estämään vihapuheen julkituomista ja levittämistä tavoilla, joita useat kansainväliset sopimukset edellyttävät.

Oppimateriaalien valinta: Oppilaitoksen oppimateriaalivalinnoissa ja muissa pedagogisissa valinnoissa kiinnitetään huomiota siihen, että materiaali ja tavat toimia ovat yhdenvertaiset eivätkä painota normatiivista, sukupuolitunutta tai stereotyyppistä sisältöä. Opetuksen sisällöllisessä kehittämisessä kiinnitetään huomiota siihen, että se kiinnostaisi tasaveroisesti kaikkia oppilaita.

6. TOIMENPITEET MAHDOLLISISSA TASA-ARVORIKKOMUSTAPAUKSISSA TAI SYRJINNÄSSÄ

Ilmoitus mahdollisesta rikkomuksesta rehtorille tai musiikkiopiston opettajille, jotka ryhtyvät välittömästi toimiin esiin tulleiden tilanteiden selvittämiseksi ja korjaamiseksi.

Nimittelevään, syrjivään ja loukkaavaan kielenkäyttöön puututaan välittömästi. Vakka-Suomen musiikkiopistolla on oma suunnitelma kiusaamistapausten ennaltaehkäisyyn ja hoitamisen osalta.

7. TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMASTA TIEDOTTAMINEN

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta tiedotetaan koko musiikkiopiston henkilökuntaa, opiskelijoita ja heidän huoltajiaan suunnitelman hyväksymisen jälkeen. Suunnitelma on osana oppilaitoksen opetussuunnitelmaa ja on nähtävillä Vakka-Suomen musiikkiopiston kotisivuilla laitila.fi/vsmo.

8. TOIMENPITEITÄ TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI

Vakka-Suomen musiikkiopiston toimintakulttuuria ja opetusjärjestelyjä tulee tarkastella ja kehittää jatkuvasti. Kehitystyö ytimessä tulee olla aina musiikkikasvatukselliset tavoitteet.

Oppilaitoksen jokaisen jäsenen henkilökohtainen osuus ja panos toiminnan kehittämisessä on keskeistä ja oleellista on, että oppilaitoksen kehittäminen tapahtuu avoimessa vuorovaikutuksessa oppilaitoksen eri tasojen välillä.

Opetussuunnitelman kehitystyö on jatkuva prosessi ja lukuvuosittain opetussuunnitelmaa tarkastellaan.

Vakka-Suomen musiikkiopiston tavoitteena on pitää toiminta mahdollisimman monipuolisena jokaisella osakaspaikkakunnalla.

kuva: pixabay.com

